КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра гуманітарної освіти

Програма підвищення кваліфікації учителів англійської мови, учителів німецької мови

«Медіація у викладанні іноземних мов: інструмент інтеграції мовних і соціальних навичок»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри гуманітарної освіти
(протокол № 6 від 25.05.2026 р.)

Завідувач кафедри Анна-Марія БОГОСВЯТСЬКА

Програма підвищення кваліфікації затверджена Науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Музичук Н.В., старша викладачка кафедри гуманітарної освіти, КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»).

Напрям підвищення кваліфікації: реалізація Державного стандарту профільної середньої освіти педагогічними працівниками, які викладають навчальні предмети/ інтегровані курси (у тому числі вибіркові освітні компоненти) у профільній школі; професійний розвиток і розвиток ключових компетентностей учителів іноземних мов; упровадження сучасних підходів до формування мовно-комунікативних, соціальних та міжкультурних умінь учнів.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які беруть участь у реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти за темою «Старша профільна школа: нові підходи та інструменти для вчителів» (наказ МОН від 04.11.2025 № 1452).

Термін дії програми: з 01.07.2026 до 01.07.2031 року.

Рецензенти:

Палій Євген, старший викладач кафедри гуманітарної освіти, КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

Проць Вікторія, учитель англійської мови Ліцей №5 імені Іванни та Іллі Кокорудзів Львівської міської ради.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена сучасними трансформаціями в системі загальної середньої освіти України в умовах реалізації реформи «Нова українська школа», упровадження Державного стандарту профільної середньої освіти та оновлення підходів до іншомовної освіти відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR). Серед основних напрямів модернізації навчання іноземних мов є розвиток медіації як однієї з ключових складових іншомовної комунікативної компетентності поряд зі сприйманням, продукуванням та взаємодією. Медіація передбачає здатність учнів передавати зміст інформації, пояснювати, сприяти взаєморозумінню між представниками різних культурних і мовних спільнот, працювати з інформацією, інтерпретувати, узагальнювати та адаптувати зміст відповідно до потреб співрозмовника. Зміст програми спрямований на розвиток професійної готовності вчителів до проєктування медіаційних завдань, інтеграції цифрових ресурсів, створення навчальних ситуацій, що сприяють розвитку критичного мислення, співпраці, міжкультурної комунікації та соціальної взаємодії учнів.

Цільова група: вчителі англійської мови закладів загальної середньої освіти, які беруть участь у реалізації Державного стандарту профільної середньої освіти.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредитів ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів іноземної мови у застосуванні медіації як сучасного дидактичного інструменту для проєктування завдань, що інтегрують комунікативні, соціальні та міжкультурні навички, підвищення ефективності викладання іноземних мов у багатокультурному середовищі, відповідно до вимог Державного стандарту профільної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 04.11.2025 № 1452 і Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR).

Завдання підвищення кваліфікації:

- окреслити теоретико-методичні засади медіації як складника іншомовної комунікативної компетентності відповідно до

Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (CEFR) та вимог Державного стандарту загальної середньої освіти;

- забезпечити розуміння типів медіації (лінгвістична, культурна, соціальна, педагогічна) та особливостей їх реалізації в освітньому процесі з іноземної мови;

- розвинути вміння проєктувати та інтегрувати медіаційні завдання у структуру уроку іноземної мови з урахуванням вікових та освітніх потреб здобувачів освіти;

- удосконалити професійні компетентності педагогічних працівників щодо використання ефективних видів діяльності і технік медіації (медіація тексту, медіація понять, ідей і концепцій, медіація комунікації, стратегії медіації) для розвитку мовленнєвих, соціальних і міжкультурних навичок учнів;

- сформувати здатність добирати та адаптувати навчальні матеріали з метою розвитку медіаційних умінь у різних комунікативних ситуаціях;

- розвинути вміння використовувати цифрові інструменти та онлайн-ресурси для організації медіаційної діяльності учнів і підтримки колаборативного навчання;

- поглибити розуміння підходів до оцінювання сформованості медіаційних умінь учнів, зокрема на засадах формувального оцінювання відповідно до дескрипторів CEFR.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А2. **Предметно-методична**, через здатність науково обґрунтовано інтегрувати медіацію як складник іншомовної комунікативної компетентності, моделювати зміст навчання з урахуванням медіаційної діяльності (медіація тексту, медіація понять, ідей і концепцій, медіація комунікації, стратегії медіації), проєктувати систему навчальних завдань, спрямованих на розвиток умінь інтерпретації, трансформації та передачі інформації, добирати та адаптувати сучасні методики для формування мовленнєвих, соціальних і міжкультурних умінь учнів, забезпечувати інтегроване навчання та розвиток критичного мислення засобами медіації.

А3. **Інформаційно-цифрова компетентність**, через здатність ефективно використовувати цифрові освітні ресурси для організації медіаційної діяльності учнів; створювати та адаптувати мультимодальні навчальні матеріали (тексти, відео, інфографіку) для розвитку медіаційних умінь; використовувати онлайн-платформи та інструменти (спільні дошки, інтерактивні сервіси, AI-інструменти) для підтримки колаборативного навчання; забезпечувати безпечну, критичну та етичну роботу з інформацією в процесі медіації.

Г2. **Організаційна компетентність,** через здатність організовувати освітній процес на засадах медіаційного підходу; планувати та реалізовувати різні форми навчальної діяльності (парну, групову, проєктну), що сприяють взаємодії, співпраці та досягненню взаєморозуміння; створювати освітнє середовище, сприятливе для розвитку емпатії, толерантності та міжкультурної комунікації; враховувати індивідуальні освітні потреби учнів і забезпечувати їх активну участь у спільній діяльності.

Г3. **Оцінювально-аналітична компетентність,** через здатність здійснювати комплексне оцінювання сформованості медіаційних умінь здобувачів освіти з англійської мови відповідно до вимог Державного стандарту профільної середньої освіти; аналізувати результати навчання та здійснювати корекцію освітнього процесу; формувати в учнів здатність до рефлексії, самооцінювання та взаємооцінювання в процесі виконання медіаційних завдань.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухач/слухачка:

- розуміє сутність медіації як складника іншомовної комунікативної компетентності та інтеграції медіаційних завдань у структуру уроку іноземної мови для розвитку мовленнєвих, соціальних і міжкультурних навичок учнів;
- застосовує ефективні стратегії, методики та цифроі інструменти для організації медіаційної діяльності і здійснення оцінювання сформованості медіаційних умінь учнів на засадах формувального підходу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях здійснюється експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних запитань до теми. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи. **Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання індивідуальної роботи.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

Вартість: безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 6-ти взаємопов'язаних тем.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують індивідуальну роботу зі створення індивідуального медіаційного кейсу для уроку англійської мови. Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється за принципом «зараховано / не зараховано».

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали індивідуальну роботу, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 15 год, з них: 4 год – лекційні заняття, 8 год – практична робота, 3 год – самостійна робота.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Модуль 1. Теоретичні основи медіації у викладанні іноземних мов.					
Тема 1.1. Сутність і принципи медіації. Види медіації в мовній освіті.	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Роль медіації у подоланні соціальних та мовних бар'єрів.	-	2	-	-	2
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**-**	**-**	**4**
Модуль 2. Практичні стратегії застосування медіації для інтегрованого розвитку мовних і соціальних навичок.					
Тема 2.1. Медіаційна діяльність на уроках іноземної мови.	1	-	-	-	1
Тема 2.2. Аналіз дескрипторів та рівнева адаптація медіаційних завдань.	-	3	-	-	3
Усього годин за модулем	**1**	**3**	**-**	**-**	**4**

Модуль 3. Проєктування медіаційних завдань, розроблення інструментів оцінювання та організація зворотного зв'язку.					
Тема 3.1. Інтеграція медіації в структуру уроку іноземної мови.	1	-	-	-	1
Тема 3.2. Створення і оцінювання навчальних завдань із медіаційним компонентом.	-	3	3	-	6
Усього годин за модулем	**1**	**3**	**3**	**-**	**7**
Разом годин за навчальною програмою	**4**	**8**	**3**	**-**	**15**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕДІАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.

(***лекція, 2 години; практичне, 2 години***)

Тема 1.1. Сутність і принципи медіації. Види медіації в мовній освіті.

Сутність і принципи медіації як сучасного дидактичного інструменту, відповідно до Державного стандарту профільної середньої освіти і дескрипторів CEFR Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (сприйняття, продукування, взаємодія та медіація).

Види медіації в мовній освіті (лінгвістична, культурна, соціальна, педагогічна). Переваги та труднощі розвитку вмінь мовної медіації для спілкування іноземною та рідною мовами.

Тема 1.2. Роль медіації у подоланні соціальних та мовних бар'єрів.

Роль медіації у подоланні соціальних та мовних бар'єрів для ефективного спілкування у світі, що характеризується зростаючою лінгвістичною та культурною різноманітністю.

Розвиток навичок медіації, що сприяють формуванню критичного мислення, розв'язанню проблем, емпатії, співпраці та міжкультурній комунікації. Визначення навчальних ситуацій, у яких медіація допомагає долати мовні та культурні бар'єри.

МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ДЛЯ ІНТЕГРОВАНОГО РОЗВИТКУ МОВНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК.

(лекція, 1 година; практичне, 3 години)

Тема 2.1. Медіаційна діяльність на уроках іноземної мови.

Медіаційна діяльність на уроках іноземної мови: медіація тексту (передавання основного змісту, узагальнення, пояснення, адаптація інформації для іншої аудиторії), медіація понять, ідей і концепцій (співтворення значення, організація групової роботи, підтримка обговорення), медіація комунікації (сприяння порозумінню, попередження непорозумінь, культурне посередництво). Використання ефективних стратегій медіаційної діяльності.

Тема 2.2. Аналіз дескрипторів та рівнева адаптація медіаційних завдань.

Відповідність медіаційних умінь очікуваним результатам навчання учнів. Аналіз і трансформація автентичних та навчальних текстів для медіаційних завдань. Використання технік paraphrasing, summarising, simplifying, explaining, negotiating meaning.

Створення ситуацій для розвитку співпраці та міжкультурної комунікації. Робота з кейсами, рольовими іграми, інформаційними прогалинами, груповими проєктами та цифровими інструментами.

МОДУЛЬ 3. ПРОЄКТУВАННЯ МЕДІАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ, РОЗРОБЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ОЦІНЮВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ.

(лекція, 1 години; практичне, 3 години)

Тема 3.1. Інтеграція медіації в структуру уроку іноземної мови.

Критерії ефективного медіаційного завдання. Зв'язок медіаційних завдань із ключовими компетентностями та наскрізними вміннями НУШ. Інтеграція медіації в роботу з текстом, читанням, говорінням, письмом, аудіюванням і взаємодією. Формувальне оцінювання медіаційних умінь учнів.

Добір прикладів завдань для учнів різних вікових груп і рівнів володіння мовою. Переваги й труднощі впровадження медіаційних завдань на уроках іноземної мови.

Тема 3.2. Створення і оцінювання навчальних завдань із медіаційним компонентом.

Структура медіаційного завдання: навчальна ситуація, комунікативна мета, мовний і соціальний контекст, продукт діяльності, критерії оцінювання. Аналіз зразків завдань і фрагментів уроків.

Розроблення власного медіаційного завдання або фрагмента уроку. Самостійна робота: добір матеріалів, формулювання інструкцій для учнів, визначення очікуваних результатів і критеріїв оцінювання.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **індивідуальну роботу** зі створення медіаційного кейсу для уроку іноземної мови.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи:

Критерій оцінювання	**Так**	**Частково**	**Ні**
	Кількість балів		
Завдання є оригінальним авторським продуктом, відповідає принципам академічної доброчесності.	* Завдання, яке містить плагіат, вважається таким, набирає 0 балів.		
Завдання відповідає темі програми та спрямоване на розвиток медіаційних умінь учнів.	1	0,5	0

Завдання є компетентнісним, тобто передбачає не лише засвоєння знань, а й формування практичних умінь учнів.	1	0,5	0
Завдання складено з урахуванням вікових особливостей, рівня мовної підготовки, навчальних потреб та зацікавлень учнів.	1	0,5	0
Завдання має чітку комунікативну ситуацію, мету, інструкцію та очікуваний продукт діяльності учнів.	2	1	0
Завдання інтегрує мовні та соціальні навички: роботу з інформацією, взаємодію, співпрацю, аргументацію чи міжкультурне порозуміння.	2	1	0
У методичному коментарі правильно визначено очікувані результати, медіаційні стратегії та способи підтримки учнів.	2	1	0
Критерії оцінювання результатів виконання завдання сформульовано зрозуміло та відповідно до компетентнісного підходу.	1	0,5	0

Максимальна оцінка – **10 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 7 балів.

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** індивідуальної творчої роботи.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Медіація у CEFR (Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти): сутність і призначення.

2. Види медіації в навчанні іноземних мов: медіація тексту, медіація понять, ідей і концепцій, медіація комунікації, стратегії медіації.

3. Роль медіації у формуванні мовно-комунікативної компетентності учнів.

4. Медіація та розвиток соціальних навичок: співпраця, емпатія, домовляння, підтримка, взаєморозуміння.

5. Медіаційні завдання для роботи з текстом: узагальнення, переформулювання, пояснення, адаптація інформації.

6. Міжкультурна медіація на уроках іноземної мови.

7. Принципи добору автентичних і навчальних матеріалів для медіаційних завдань.

8. Цифрові інструменти для організації медіаційної діяльності учнів.

9. Формувальне оцінювання медіаційних умінь учнів.

10. Особливості адаптації медіаційних завдань до різних рівнів володіння іноземною мовою.

11. Професійна рефлексія вчителя щодо ефективності використання медіації на уроці.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

2. Закон України «Про повну загальну середню освіту. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text

3. Державний стандарт профільної середньої освіти. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-%D0%BF#Text

4. Концептуальні засади мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта). Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/novyny-posylannia/konceptualni-zasadi-movno-literaturnoyi-osvitnoyi-galuzi-insomovna-osvita.pdf

5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text

Основна література

1. British Council. English and New Competencies for Ukrainian Reformed School Education. Режим доступу https://www.britishcouncil.org.ua/en/programmes/english/english-and-new-competencies

2. Cambridge University Press. MEDIATION: What it is, how to teach it and how to assess it. Режим доступу https://www.cambridge.org/gb/files/6116/7648/0472/CambridgePapersInELT_Mediation_2022_ONLINE.pdf

3. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Companion volume. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020.

4. North B., Piccardo E. Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR. Strasbourg: Council of Europe, 2016.

Додаткова література

1. Council of Europe. CEFR descriptors: mediation activities and strategies. Режим доступу: https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages

2. Pearson Education. Collaboration: Skill Development Framework, 2022.

3. Piccardo E., North B. The Action-oriented Approach: A Dynamic Vision of Language Education. Bristol: Multilingual Matters, 2019.

4. Печенізька Світлана. Медіація як сучасний тренд у сфері іншомовної освіти. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=A65nWnxm9aM